

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-2183

18.01.2019

Голові Антимонопольного
комітету України

ТЕРЕНТЬЄВУ Ю.О.

Шановний Юрію Олександровичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Семенухи Р. С., оголошений на засіданні Верховної Ради України 18 січня 2019 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.;
матеріали на 17 арк. - тільки адресату.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

2183

**НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
СЕМЕНУХА Р.С.**

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

№ 2180/К-0117

17 січня 2019 року

**Голові Антимонопольного
комітету України**

Терентьєву Ю.О.

**Щодо можливого зловживання монопольним
становищем зі сторони ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ
«ХАРКІВМІСЬКГАЗ» при визначенні об'ємів
природного газу спожитого побутовими
споживачами та приведенні їх до стандартних умов**

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Шановний Юрію Олександровичу!

До мене, як народного депутата України, звернувся депутат Харківської обласної ради Кисіль Віктор Васильович, який повідомив, що до нього надійшли численні скарги та звернення від мешканців міста Харкова та Харківської області, які обурені ситуацією, що склалася з платіжними документами за спожитий газ.

Заявник повідомив, що у платіжних документах за спожитий газ, які мешканці міста Харкова та Харківської області отримали за жовтень – грудень 2018 року, об'єми спожитого газу фізичних осіб (побутових споживачів) (далі – побутові споживачі) приведено до стандартних умов. Як наслідок, суттєво зріс розмір плати за спожитий газ, яку мають сплачувати побутові споживачі.

Відповідно до постанови НКРЕКП від 19.06.2017 №809 ПАТ «ХАРКІВГАЗ» (код ЄДРПОУ 03359500) надано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу природного газу в межах території, де знаходиться газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації.

Питання, які стосуються нарахувань об'ємів природного газу мешканцям Харківської області (крім міста Харкова), відносяться до компетенції ПАТ «ХАРКІВГАЗ».

Постановою НКРЕКП від 29.06.2017 №842 ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» (код ЄДРПОУ 03359552) надано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу природного газу в межах території, де знаходиться

газорозподільна система, що перебуває у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації.

Питання нарахування об'ємів природного газу мешканцям міста Харкова відносяться до компетенції ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ».

01.07.2017 року постановою НКРЕКП № 633 ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ХАРКІВГАЗ ЗБУТ» (далі – ТОВ «ХАРКІВГАЗ ЗБУТ») (код ЄДРПОУ 39590621) видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання природного газу на території України.

ТОВ «ХАРКІВГАЗ ЗБУТ» здійснює нарахування розміру оплати за спожитий газ відповідно до персоніфікованих даних про фактичний обсяг спожитого природного газу, наданих ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» як Операторами ГРМ.

Згідно з інформацією, оприлюдненою на офіційних сайтах ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ», об'єми природного газу, спожитого побутовими споживачами, було приведено до стандартних умов для здійснення комерційних розрахунків за використаний природний газ.

При приведенні об'ємів природного газу, спожитого побутовими споживачами, до стандартних умов застосовуються коефіцієнти, які змінюються в залежності від регіону, місця розташування лічильника, місяця використання газу, що несе додаткове фінансове навантаження на населення. За спжиті 100 куб. м газу з урахуванням коефіцієнту споживач додатково сплатить вартість, еквівалентну вартості від 1 до 11 куб. м. (залежно від вказаних вище факторів) за місяць опалювального сезону.

При цьому для приведення до стандартних умов об'єму спожитого газу ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» було використано Методику приведення об'єму природного газу до стандартних умов за показами побутових лічильників у разі відсутності приладів для вимірювання, затверджену наказом Міністерства палива та енергетики України від 26 лютого 2004 року №116 та зареєстровану в Міністерстві юстиції України 19 березня 2004 року №346/8945 (далі – Методика).

Відповідно до пункту 2 Методики **дія цієї Методики поширюється виключно на суб'єктів господарювання**, які у господарсько - виробничій діяльності для вимірювання об'єму спожитого газу використовують лічильники, крім випадків використання газу за показами лічильників громадянами - підприємцями для власних потреб.

Пункт 4 Методики дає визначення терміну «споживач газу», під яким розуміється юридична особа та громадянин - підприємець без статусу юридичної особи, які використовують лічильник для визначення об'єму спожитого газу.

Статтею 55 Господарського кодексу України суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків,

передбачених законодавством. Цією статтею передбачено вичерпний перелік суб'єктів господарювання: 1) господарські організації - юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку; 2) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Окрім того, для приведення до стандартних умов об'єми використаного природного газу для здійснення комерційних розрахунків за використаний природний газ для побутових споживачів Оператору ГРМ необхідно врахувати для конкретного побутового споживача, такі дані: фактичну відстань лічильника від входу газопроводу в приміщення до вхідного штуцера лічильника, якщо лічильник розташовано в опалювальному приміщенні; фактичну відстань лічильника від виходу газопроводу із землі до вхідного штуцера лічильника, якщо лічильник розташований зовні або у неопалювальному приміщенні. Разом з тим, **зазначені дані не передбачені проектно-технічною документацією на газопостачання для побутових споживачів.**

В обґрунтування неприпустимості приведення ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» об'ємів використаного природного газу побутових споживачів до стандартних умов слід також зазначити, що при провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен, зокрема, надавати послуги розподілу природного газу за тарифами, що встановлені НКРЕКП. Об'єм фактичних витрат та виробничо-технологічних витрат природного газу Оператора ГРМ розраховується як різниця між об'ємом надходження природного газу до ГРМ у відповідний період і об'ємом природного газу, який розподілений між споживачами. При цьому витрати на закупівлю природного газу для покриття виробничо-технологічних витрат включаються до тарифу на розподіл природного газу.

Пунктом 1 глави 4 розділу IX Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 року № 2494, встановлено, що визначення фактичного об'єму споживання (розподілу) природного газу по об'єкту побутового споживача здійснюється на межі балансової належності між Оператором ГРМ і побутовим споживачем на підставі даних лічильника природного газу з урахуванням вимог Кодексу ГРС та договору.

Слід також зазначити, що в типовому договорі на постачання та транспортування природного газу побутових споживачів, оприлюдненому на офіційних сайтах ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ», не передбачено приведення об'ємів природного газу, використаного побутовими споживачами до стандартних умов для здійснення комерційних розрахунків.

Отже, платіжні документи, надіслані побутовим споживачам від ТОВ «ХАРКІВГАЗ ЗБУТ» за жовтень – грудень 2018 року, та приведення об'ємів

природного газу, використаного побутовими споживачами до стандартних умов для здійснення комерційних розрахунків, здійснене ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ», є **незаконними та такими, що порушують права побутових споживачів.**

Відповідно до статті 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України будує свою діяльність на принципах:

- законності;
- гласності;
- захисту конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» **зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку. Зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).**

Відповідно до частини першої статті 36 України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України розпочинають розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції за заявами суб'єктів господарювання, громадян, об'єднань, установ, організацій про порушення їх прав внаслідок дій чи бездіяльності, визначених цим Законом як порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

З урахуванням викладених обставин, керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу Вас, шановний Юрію Олександровичу, в межах компетенції розглянути вказані у запиті обставини та вжити заходів щодо:

проведення перевірки дій ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» щодо приведення до стандартних умов об'ємів спожитого газу для здійснення комерційних розрахунків за використаний природний газ для побутових споживачів на наявність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також на наявність ознак зловживання суб'єктом природної монополії своїм становищем;

у випадку виявлення у діях ПАТ «ХАРКІВГАЗ» та ПАТ «ХАРКІВМІСЬКГАЗ» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції та/або наявності ознак зловживання суб'єктами природної монополії своїм становищем вжити передбачених законодавством заходів реагування.

Прошу поінформувати мене про результати розгляду даного запиту згідно зі ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України».

Додатково прошу надіслати копію листа – відповіді на електронну пошту: Semenukha.Roman@rada.gov.ua.

Додаток: на 17 арк.

З повагою,

Народний депутат України

Р.С. Семенуха